

Forum Standaardisatie

Expertadvies Juriconnect BWB versie 1.3.1

Ter openbare consultatie

Datum 29 juli 2015

Colofon

Projectnaam	Expertadvies Juriconnect BWB versie 1.3.1
Versienummer	1.0
Locatie	Den Haag
Organisatie	Forum Standaardisatie Postbus 96810 2509 JE Den Haag forumstandaardisatie@logius.nl
Auteur	Christian Verhagen

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Forumadvies & Managementsamenvatting	4
1 Doelstelling expertadvies	7
1.1 <i>Achtergrond</i>	<i>7</i>
1.2 <i>Doelstelling expertadvies</i>	<i>7</i>
1.3 <i>Doorlopen proces</i>	<i>7</i>
1.4 <i>Vervolg.....</i>	<i>7</i>
1.5 <i>Samenstelling expertgroep.....</i>	<i>8</i>
1.6 <i>Leeswijzer.....</i>	<i>8</i>
2 Toepassings- en werkingsgebied	9
2.1 <i>Toelichting JC-BWB</i>	<i>9</i>
2.2 <i>Functioneel toepassingsgebied.....</i>	<i>9</i>
2.3 <i>Organisatorisch werkingsgebied</i>	<i>10</i>
3 Toetsing van standaard aan criteria.....	11
3.1 <i>Toegevoegde waarde.....</i>	<i>11</i>
3.2 <i>Open standaardisatieproces</i>	<i>14</i>
3.3 <i>Draagvlak</i>	<i>18</i>
3.4 <i>Opname bevordert adoptie.....</i>	<i>19</i>
3.5 <i>Adoptieactiviteiten</i>	<i>20</i>

Forumadvies & Managementsamenvatting

Advies aan het Forum

De expertgroep adviseert het Forum Standaardisatie en het Nationaal Beraad om versie 1.3.1 van de Juriconnect-standaard Basis Wetten Bestand (hierna: JC-BWB) op te nemen op de lijst met open standaarden met de status 'pas toe of leg uit'. Daarmee vervangt versie 1.3.1 versie 1.3 die al op de lijst staat.

Daarnaast adviseert de expertgroep het Forum Standaardisatie en het Nationaal Beraad om het predicaat 'uitstekend beheerproces' aan Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (hierna: KOOP) toe te kennen (waardoor voor nieuwe versies van JC-BWB geen aanvullende toetsing meer nodig is).

Het functioneel toepassingsgebied is ongewijzigd, namelijk:

Elektronische verwijzing naar (delen van) geconsolideerde wetten en regelingen met het doel om deze met anderen te delen.

Als organisatorisch werkingsgebied is ongewijzigd namelijk:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.
--

Waar gaat het inhoudelijk over?

JC-BWB biedt een eenduidige manier van verwijzen naar (onderdelen van) wet- en regelgeving. Hiermee wordt de interoperabiliteit van juridische documenten en systemen die veel verwijzingen kennen naar wet- en regelgeving bevorderd. Het citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving wordt daardoor minder tijdrovend, minder foutgevoelig en minder ingewikkeld.

De aangemelde nieuwe versie bevat uitbreidingen om in wet- en regelgeving te kunnen verwijzen naar:

- taalversies en onderdelen van internationale verdragen,
- wet- en regelgeving waarvan de indeling niet voldoet aan de gebruikelijke nummering van hoofdstukken en paragrafen, en
- ruime begrippen zoals "enig artikel".

Hoe is het proces verlopen?

Door het Bureau Forum Standaardisatie is een intakegesprek gevoerd met de indiener en beheerder van JC-BWB. Tijdens de intake is de standaard getoetst op uitsluitingscriteria en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid van de procedure.

Gezien de beperkte wijzigingen ten opzichte van de huidige versie op de lijst is besloten om een verkorte toets uit te voeren. In deze toets is de expertgroep (in de samenstelling van experts voor toetsing van de vorige versie, 1.3) schriftelijk bevraagd en heeft er geen expertbijeenkomst plaatsgevonden.

De uitkomsten van deze expertbeoordeling zijn samengevat in dit expertadvies.

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Toegevoegde waarde

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. Vanwege de toepassing van de standaarden op publiek beschikbare informatie, zijn er geen noemenswaardige privacy- en beveiligingsrisico's geïdentificeerd. Dit blijft ongewijzigd.

De meerwaarde van versie 1.3.1 ten opzichte van vorige versie van de standaard is dat fijnmaziger verwijzingen naar wet- en regelgeving met elkaar kunnen worden gedeeld

Open standaardisatieproces

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat voldaan wordt aan het criterium Open Standaardisatieproces: de documentatie is vrij beschikbaar, het intellectueel eigendomsrecht is voor eenieder beschikbaar, inspraak en de mogelijkheid tot bezwaar zijn goed geregeld, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Dit blijft ongewijzigd.

Daarnaast is de beheerdocumentatie inmiddels ook geformaliseerd, waardoor de beheerorganisatie voldoet aan de criteria van 'uitstekend beheerproces'.

Draagvlak

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat er voldoende draagvlak is voor de standaard. Dit is ongewijzigd. Alle partijen die deelnemen in het Juriconnect-platform hebben zich aan JC-BWB gecommitteerd en hebben deze in vorige versies 1.2 en 1.3 geïmplementeerd. De in versie 1.3.1 geïntroduceerde uitbreidingen zijn door KOOP inmiddels geïmplementeerd in het Basiswettenbestand

Er is geen voorziening om de conformiteit van een implementatie aan de standaard te toetsen.

Opname bevordert de adoptie

JC-BWB is aangemeld als standaard met 'pas toe of leg uit'-verplichting. De 'pas toe of leg uit'-verplichting is reeds van toepassing op de standaard (versie 1.3).

Opname van de nieuwe versie helpt overheden om bekend te worden met (deze versie van) de BWB-standaard en deze in te zetten. In de praktijk blijkt er door overheden in veel gevallen nog een eigen invulling te worden gegeven aan het toepassingsgebied.

De BWB-standaard blijft een extra duwtje in de rug nodig hebben en plaatsing op de lijst met aanbevolen standaarden ligt daarom minder voor de hand.

Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?

De expertgroep doet het Nationaal Beraad de aanbeveling om bij de opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' ten aanzien van de adoptie van versie 1.3.1 van de Juriconnect-standaard BWB de volgende oproepen te doen:

- Partijen die nu de Juriconnect-standaard BWB gebruiken worden opgeroepen om de standaard verder te implementeren en voorbeelden te publiceren hoe de standaard kan worden gebruikt.
- Juriconnect en KOOP worden opgeroepen om de link-maker¹ van KOOP zichtbaarder te maken op de websites van Juriconnect en KOOP.
- Juriconnect wordt opgeroepen om in begrijpelijke taal uit te leggen voor wie de standaard bedoeld is, hoe de standaard werkt, en hoe je deze kan toepassen.
- Juriconnect wordt opgeroepen om te communiceren over de standaard met partijen die deze zouden kunnen gebruiken.

¹ Zie: <http://linkeddata.overheid.nl/front/portal/linktool-bwb>

1 Doelstelling expertadvies

1.1 Achtergrond

Het gebruik van open standaarden en het voorkomen van vendor lock-in is een van de doelstellingen van de Nederlandse overheid. Dit beleid wordt herbevestigd in actieplan "Open overheid", de digitale agenda 2011-2015, de digitale agenda 2017 en de kabinetsreactie op het rapport Elias. Deze plannen onderstrepen de noodzaak van het zoveel mogelijk meenemen van open standaarden bij het ontwerpen van informatiesystemen.

Een van de maatregelen om de adoptie van standaarden te bevorderen is het beheren van een lijst met open standaarden, die vallen onder het principe 'pas toe of leg uit' of 'aanbevolen'. Het Nationaal Beraad Digitale Overheid spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard. Het Nationaal Beraad wordt geadviseerd door het Forum Standaardisatie. Het Bureau Forum Standaardisatie ondersteunt beide instellingen.

1.2 Doelstelling expertadvies

Onderwerp van het op te stellen expertadvies is versie 1.3.1 van de Juriconnect-standaard Basis Wetten Bestand (hierna: JC-BWB). Deze standaard is aangemeld voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst door Hans Overbeek van het Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (hierna: KOOP).

Doel van het advies is om, aan de hand van de toetscriteria van het Forum Standaardisatie, vast te stellen:

- of JC-BWB v1.3.1 moet worden opgenomen op de lijst met open standaarden met de status 'pas toe of leg uit', al dan niet onder bepaalde voorwaarden (en daarmee het vervangen op de lijst van JC-BWB v1.3);
- of het predicaat 'uitstekend beheerproces' aan KOOP moet worden toegekend voor JC-BWB (waardoor voor nieuwe versies van de standaard geen aanvullende toetsing meer nodig zou zijn).

1.3 Doorlopen proces

Voor het opstellen van dit voorbereidingsdocument is de volgende procedure doorlopen:

- Door de procedurebegeleider is een intakegesprek gevoerd met de indiener op 7 mei 2015. Tijdens de intake is de standaard getoetst op uitsluitingscriteria ('criteria voor in behandeling') en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid van de procedure.
- Op basis van de intake is in het Forum van 10 juni 2015 besloten de standaard in procedure te nemen. Gezien de beperkte wijzigingen ten opzichte van de huidige versie op de lijst is besloten om een verkorte toets uit te voeren waarbij de expertgroep (in de samenstelling van experts voor toetsing van de vorige versie, 1.3) schriftelijk bevestigd wordt en er geen expertbijeenkomst plaatsvindt. Op basis van de aanmelding en de intake is een voorbereidingsdossier opgesteld voor de leden van de expertgroep.

1.4 Vervolg

Het expertadvies zal ten behoeve van een publieke consultatie openbaar worden gemaakt door het Bureau Forum Standaardisatie. Eenieder kan

gedurende de consultatieperiode op dit expertadvies zijn/haar reactie geven. De begeleider bundelt de reacties en verwerkt deze in samenspraak met de expertgroep in het expertadvies. Het Bureau Forum Standaardisatie legt vervolgens de gebundelde reacties en het (eventueel bijgestelde) advies voor aan het Forum Standaardisatie.

Het Forum Standaardisatie zal op basis van het expertadvies en relevante inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het Nationaal Beraad opstellen. Het Nationaal Beraad bepaalt uiteindelijk op basis van het advies van het Forum of en zo ja, met welke status ('pas toe of leg uit' of 'aanbevelen') de standaard op de lijst open standaarden komt.

1.5 Samenstelling expertgroep

Het Forum streeft naar een zo representatief mogelijke expertgroep, met een evenwichtige vertegenwoordiging van (toekomstige) gebruikers (zowel publiek als privaat), leveranciers, wetenschappers en andere kennishebbers. Besloten is om voor de samenstelling van de expertgroep gebruik te maken van de experts zoals die bijeen zijn geweest bij de toetsing van de vorige versie van de standaard. Er heeft geen expertbijeenkomst plaatsgevonden.

Christian Verhagen, consultant bij VKA, begeleidt de expertgroep in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie.

De expertgroep bestaat uit:

- Hans Overbeek, KOOP (indiener)
- Marc van Opijnen, KOOP (indiener)
- Roger Chase/Zwier Dullink, Belastingdienst
- Jeroen Dominicus, Singel en Partners BV
- Sheila Ghosh, Logius

Lancelot Schellevis begeleidt de procedure namens het Bureau Forum Standaardisatie.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied) en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

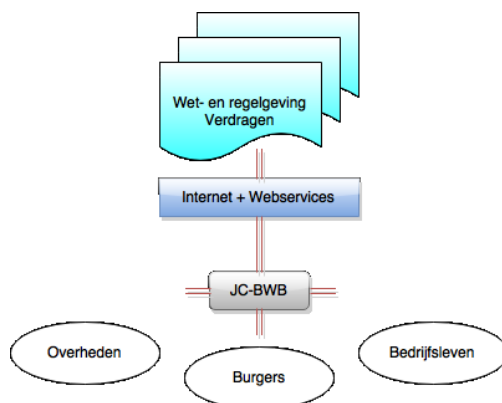
Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden, is deze getoetst aan een viertal vastgestelde criteria. In hoofdstuk 3 staat het resultaat van deze toetsing.

2 Toepassings- en werkingsgebied

Van overheidsorganisaties wordt verwacht dat zij de lijst met open standaarden hanteren bij inkoop. Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit zal bepaald moeten worden welke koppelvlakken geïmplementeerd moeten worden, en welke standaarden uit de lijst hiervoor ingezet dienen te worden. Om dit te kunnen doen kijkt de expertgroep in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied), en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

2.1 Toelichting JC-BWB

JC-BWB biedt een eenduidige manier van verwijzen naar (onderdelen van) wet- en regelgeving. Hiermee wordt de interoperabiliteit van juridische documenten en systemen die veel verwijzingen kennen naar wet- en regelgeving bevorderd. Het citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving wordt daardoor minder tijdrovend, minder foutgevoelig en minder ingewikkeld.

Toelichting JC-BWB

De aangemelde nieuwe versie bevat uitbreidingen van de standaard die vereist zijn om in wet- en regelgeving te kunnen verwijzen naar:

- taalversies en onderdelen van internationale verdragen,
- wet- en regelgeving waarvan de indeling niet voldoet aan de gebruikelijke nummering van hoofdstukken en paragrafen, en
- ruime begrippen zoals "enig artikel".

De uitbreidingen op de standaard in versie 1.3.1 zijn beperkt en *backwards compatible*.

2.2 Functioneel toepassingsgebied

Bij de intake is de volgende use case beschreven:

JC-BWB biedt de mogelijkheid op een aantal subniveaus binnen met name teksten van internationale verdragen gestructureerd te verwijzen (bijvoorbeeld een taalversie of een specifiek artikel). Eerder kon slechts verwezen worden naar een hoger abstractieniveau (het verdrag als geheel). Deze wijziging is zowel de wens van partijen in het Juriconnect-platform (waaronder Belastingdienst, KOOP en de Raad voor de rechtspraak) als van gebruikers van Linked Data Overheid (waaronder IND en UWV).

Het functioneel toepassingsgebied is ongewijzigd, namelijk:

Elektronische verwijzing naar (delen van) geconsolideerde wetten en regelingen met het doel om deze met anderen te delen.

2.3

Organisatorisch werkingsgebied

De expertgroep adviseert om het organisatorisch werkingsgebied van de standaard overeen te laten komen met het werkingsgebied waarop het 'pas toe of leg uit' principe van toepassing is, te weten:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

3 Toetsing van standaard aan criteria

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden is deze getoetst aan een aantal criteria. Er zijn vier hoofdcriteria:

1. Toegevoegde waarde
2. Open standaardisatieproces
3. Draagvlak
4. Opname bevordert adoptie

Deze criteria staan beschreven in het rapport, "*Toetsingprocedure en criteria voor indieners en experts*" en staan op de website www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden. Het resultaat van de toetsing zal in dit hoofdstuk per criterium beschreven worden. Voor de volledigheid is tevens de definitie van elk criterium opgenomen. Grijs gearceerde vragen zijn op zichzelf niet doorslaggevend voor het beantwoorden van de hoofdvraag, maar dragen wel bij aan het beeld dat nodig is om de hoofdvraag te beantwoorden.

3.1 Toegevoegde waarde

Definitie: De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

3.1.1 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

3.1.1.1 *Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja, zie paragraaf 2.2.

3.1.1.2 *Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja, zie paragraaf 2.3.

3.1.1.3 *Is de standaard generiek toepasbaar en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke voorzieningen? (toelichtende vraag)*

Ja, de standaard is breed toepasbaar. JC-BWB zorgt ervoor dat partijen de verwijzingen naar wet- en regelgeving met elkaar kunnen delen. Dit is ongewijzigd ten opzichte van versie 1.3, die reeds op de lijst staat.

3.1.2 Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?

3.1.2.1 *Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?*

Ja, op dit moment zijn er naast JC-BWB nog twee andere Juriconnect-standaarden opgenomen. De drie Juriconnect-standaarden BWB, JCDR en ECLI zijn gericht op de standaardisatie van unieke, eenvormige verwijzing naar respectievelijk centrale wet- en regelgeving, decentrale regelgeving en jurisprudentie. Alle drie zijn verplichte ('pas toe of leg uit') standaarden. De nieuwe versie van de JC-BWB heeft geen effect op de

andere twee Juriconnect-standaarden, of andere op de lijst opgenomen standaarden.

3.1.2.2 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.)*

Ja, de uitbreidingen op de standaard geïntroduceerd in versie 1.3.1 breiden met name de mogelijkheid uit om fijnmaziger verwijzingen naar wet- en regelgeving met elkaar te kunnen delen.

De aangemelde nieuwe versie bevat uitbreidingen van de standaard die vereist zijn om in wet- en regelgeving te kunnen verwijzen naar:

- taalversies en onderdelen van internationale verdragen,
- wet- en regelgeving waarvan de indeling niet voldoet aan de gebruikelijke nummering van hoofdstukken en paragrafen, en
- ruime begrippen zoals "enig artikel".

3.1.2.3 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname? (toelichtende vraag)*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van versie 1.3 geconcludeerd dat JC-BWB meerwaarde heeft boven vier geïdentificeerde alternatieven:

1. LEX (URN)²: een URN namespace identifier voor identificatie van resources in het juridische domein.
2. CEN MetaLex³: een open uitwisselingsformaat voor het beschrijven van juridische en wetgevende informatie.
3. ELI⁴: identificatie op basis van URI's voor nationale en Europese wetgeving.
4. AKOMA NTOSO⁵: een uitwisselingsformaat voor wetgevende, parlementaire en juridische documentatie in XML formaat.

De conclusie is tot stand gekomen op basis van de volgende overwegingen:

- Voor 1 geldt dat ze een soortgelijk toepassingsgebied kent, maar in Nederland geen draagvlak bij gebruikers en aanbieders/software leveranciers kent. Hier staat tegenover dat ze wel enig draagvlak lijken te hebben in een aantal andere EU lidstaten.
- Voor 2 en 4 geldt dat deze standaarden een ander toepassingsgebied kennen: ze zijn gericht op het uitwisselen van informatie, terwijl JC-BWB verwijst naar informatie.
- Voor 3 geldt dat deze standaard een alternatief biedt voor verwijzing naar centrale wetgeving, net als JC-BWB. De standaard biedt echter ten opzichte van JC-BWB verminderde functionaliteit: voor consolidatie wordt weliswaar eveneens een begindatum onderkend, maar geen einddatum, waar JC-BWB dat wel doet.

3.1.2.4 *Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden? (toelichtende vraag)*

Nee, JC-BWB is geen internationale standaard, maar een nationaal standaardisatie initiatief.

3.1.3 Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de

² <http://tools.ietf.org/html/draft-spinosa-urn-lex-06>

³ <http://www.metalex.eu/>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:325:0003:0011:NL:PDF>

⁵ <http://www.akomantoso.org/>

standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?

3.1.3.1 Draagt de adoptie van de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant interoperabiliteitsprobleem?

Ja, het citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving en jurisprudentie aan andere wetgevings- en juridische informatieobjecten is tijdrovend, foutgevoelig en ingewikkeld. Bij gebruik van JC-BWB is er geen transformatie van niet-gestandaardiseerde verwijzingen meer nodig. Gestandaardiseerde identifiers en verwijzingen worden daarbij als randvoorwaardelijk beschouwd voor interoperabiliteit en het gebruik van linked data.

De aangemelde nieuwe versie bevat uitbreidingen van de standaard die in de praktijk vereist zijn om in wet- en regelgeving te kunnen verwijzen naar:

- taalversies en onderdelen van internationale verdragen,
- wet- en regelgeving waarvan de indeling niet voldoet aan de gebruikelijke nummering van hoofdstukken en paragrafen, en
- ruime begrippen zoals "enig artikel".

3.1.3.2 Draagt de standaard bij aan het voorkomen van een vendor lock-in (leveranciersafhankelijkheid)?

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat het gebruik van JC-BWB bijdraagt aan het voorkomen van vendor-specifieke oplossingen op het gebied van verwijzingen naar wet- en regelgeving en jurisprudentie. Bij de inkoop van informatie kan door gebruik van JC-BWB de levering van proprietary regelgevingsbestanden worden uitgesloten.

3.1.3.3 Wegen de overheidsbrede en maatschappelijke baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op tegen de kosten?

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. Verwijzingen naar wet- en regelgeving en rechterlijke uitspraken komen voor in zeer veel (elektronische) overheidspublicaties en in berichtenverkeer tussen overheden en bedrijven. Bovendien wordt in rechtswetenschappelijke informatie zeer veel naar deze rechtsbronnen verwezen.

De uitbreidingen op de standaard geïntroduceerd in versie 1.3.1 breiden met name de mogelijkheid uit om fijnmaziger verwijzingen naar wet- en regelgeving met elkaar te kunnen delen.

3.1.3.4 Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, de beveiligingsrisico's zijn vanwege het publieke karakter van de informatie waarvoor JC-BWB wordt ingezet, niet van toepassing.

3.1.3.5 Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, de privacyrisico's zijn vanwege het publieke karakter van de informatie waarvoor JC-BWB wordt ingezet, niet van toepassing.

3.1.4 *Conclusie criteria 'Toegevoegde waarde'*

Verwijzingen naar wet- en regelgeving en rechterlijke uitspraken komen voor in zeer veel (elektronische) overheidspublicaties en in berichtenverkeer tussen overheden en bedrijven. Het citeren, vinden en verbinden van wet- en regelgeving en jurisprudentie aan andere wetgevings- en juridische informatieobjecten is tijdrovend, foutgevoelig en ingewikkeld. Bij gebruik van JC-BWB is er geen transformatie van niet-gestandaardiseerde verwijzingen meer nodig.

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat de interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie overheidsbreed en maatschappelijk opwegen tegen de risico's en nadelen. Vanwege de toepassing van de standaarden op publiek beschikbare informatie, zijn er geen noemenswaardige privacy- en beveiligingsrisico's geïdentificeerd. Dit blijft ongewijzigd.

De meerwaarde van versie 1.3.1 ten opzichte van vorige versie van de standaard is dat verwijzingen naar wet- en regelgeving fijnmaziger met elkaar kunnen worden gedeeld.

3.2 **Open standaardisatieproces**

Definitie: De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

Voor de status uitstekend beheer dienen onderstaande grijs gemarkeerde ook positief te worden beantwoord.

3.2.1 Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?

3.2.1.1 *Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja, het specificatiedocument is zonder kosten en lidmaatschapseisen te downloaden via de website.
(<http://juriconnect.nl/implementatie.asp?subpagina=documentatie>)

3.2.1.2 *Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja, het beheerplan is zonder kosten en lidmaatschapseisen te downloaden via de website.
(<http://juriconnect.nl/implementatie.asp?subpagina=documentatie>)

3.2.2 Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?

3.2.2.1 *Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan.

Het beheerplan kent een uitgewerkt rechtenbeleid, waarin bepalingen zijn vastgelegd ten aanzien van de standaard. JC-BWB is onder een Creative Commons zero (CC0) verklaring uitgegeven door KOOP en is gevrijwaard van rechten (zowel auteurs- als naburige rechten). Ten aanzien van een eventueel (toekomstig) octrooirecht is de expliciete bepaling opgenomen dat bijdragen aan de standaard alleen kunnen worden gedaan onder de voorwaarde dat zij geheel vrij van rechten zijn.

3.2.2.2 Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?

Ja, in het beheerplan is de expliciete bepaling opgenomen dat bijdragen aan de standaard alleen kunnen worden gedaan onder de voorwaarde dat zij geheel vrij van rechten zijn.

3.2.3 Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?

3.2.3.1 Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan.

In het Juriconnect platform komen betrokken partijen in de informatieketen van juridische informatie gezamenlijk tot eenduidigheid in informatie-uitwisseling, structurering en metadatering rond JC-BWB. In het platform zijn de Belastingdienst, Raad voor de rechtspraak, KOOP, de uitgever Reed Business Information, Sdu, Kluwer, Stipp, UvA en Platform Advocaten Uitgevers Contacten vertegenwoordigd. Dit zijn partijen die als bron, leverancier en respectievelijk gebruiker van juridische informatie een substantiële rol spelen. Het beheer en de ontwikkeling van JC-BWB is belegd bij KOOP.

3.2.3.2 Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan.

Het Juriconnect platform kent een stuurgroep waarin managementleden van de deelnemende organisaties zitting hebben en – afhankelijk van de uit te werken afspraken en standaarden – een of meerdere werkgroepen, waarin inhoudelijk deskundigen uit de betrokken organisaties en (op uitnodiging) externe deskundigen deelnemen.

De stuurgroep besluit over:

- het vaststellen van de scope en prioriteiten;
- de inrichting van en opdrachtgeving aan de werkgroep(en);
- de vaststelling van de Juriconnect-standaarden;
- de communicatie-activiteiten en
- de wijze waarop ondersteuning kan worden geboden bij de implementatie van de standaarden.

De stuurgroep zorgt verder voor het op strategisch niveau in relevante organisaties creëren van draagvlak voor de ontwikkeling en implementatie van de Juriconnect standaarden.

De werkgroepen zorgen voor de uitvoering van gewenste ontwikkeling en aanpassing van Juriconnectstandaarden en aanverwante taken in opdracht van de stuurgroep.

In zowel de werkgroepen als de stuurgroep zijn gebruikers, leveranciers, adviseurs en wetenschappers vertegenwoordigd.

3.2.3.3 *Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?*

Ja, klachten over de opzet of de uitvoering van het beheerproces van de Juriconnect-standaarden dienen ingediend te worden bij het secretariaat van het platform. Het secretariaat maakt deze klachten vervolgens openbaar, inclusief organisatie en functie van de indiener. De klachten worden voorgelegd aan de Stuurgroep Juriconnect, om te bepalen hoe onafhankelijke beoordeling kan plaatsvinden. De indiener van de klacht krijgt terugkoppeling over de voortgang van en beslissing over zijn klacht.

3.2.3.4 *Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan. De stuurgroep van het Juriconnect platform komt vier keer per jaar bij elkaar, terwijl de bijeenkomsten van de werkgroep(en) wat betreft frequentie worden afgestemd op de uit te werken onderwerpen. Er is ook sprake van een community, maar uit het beheerplan is niet op te maken hoe men lid kan worden van de community en hoe deze is georganiseerd.

3.2.3.5 *Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?*

Ja, er wordt een publieke consultatie georganiseerd voor het vaststellen van nieuwe versies.

3.2.4 Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?

3.2.4.1 *Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?*

Ja, de ontwikkeling en het beheer van JC-BWB wordt verzorgd door KOOP. KOOP is een onderdeel van de Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk van het Ministerie van BZK. De expertgroep heeft bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat daarmee aan dit criterium is voldaan.

3.2.4.2 *Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan. Jaarlijks worden de kosten voor regie op ontwikkeling van standaarden en de beschikbaarstelling daarvan in het Juriconnect platform omgeslagen naar de partijen die deelnemen aan het platform. Dit is als een van de voorwaarden gesteld voor actieve participatie, en de partijen hebben een verklaring ondertekend waarin zij hiermee akkoord gaan. Inzet van deelnemers in zowel stuurgroep als werkgroep is in principe verplicht; de kosten van deze inzet worden gedragen door de organisatie namens welke de inzet plaatsvindt. Voor de activiteiten van KOOP staat het Ministerie van BZK garant voor het uitvoeren van de activiteiten ten behoeve van ontwikkeling en onderhoud van de standaarden: het ministerie heeft een structurele reservering gemaakt van beheergelden voor decentrale regelgeving.

3.2.5 Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?

3.2.5.1 *Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers)*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan. Het beheerplan is geformaliseerd en publiekelijk beschikbaar gesteld.⁶ In het beheerplan is beschreven hoe met beschikbaarheid en verdere ontwikkeling van oudere versies wordt omgegaan en waar men informatie kan vinden over migratie naar de nieuwe versie van de standaard. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Aan een oude versie worden geen nieuwe features toegevoegd, na het uitbrengen van een nieuwe versie. Verzoeken om aanpassing en wijziging voor nieuwe functionaliteit worden niet meer in behandeling genomen;
- De stuurgroep stelt met advies van de beheerder vast hoelang een oude versie wordt ondersteund en wanneer hij komt te vervallen (decline). De minimale ondersteuningstermijn is 3 jaar. Daarna kan de oude versie na overleg met de stuurgroep komen te vervallen.

3.2.5.2 *Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?*

Ja, de beheerdocumentatie is vrij downloadbaar te vinden op de website van Juriconnect.

3.2.5.3 *Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?*

Ja, de expertgroep heeft reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 geconcludeerd dat hier aan is voldaan.

Met de vertegenwoordiging van zowel de Belastingdienst als KOOP (namens Ministerie van Binnenlandse Zaken) is naar mening van de expertgroep het belang van de Nederlandse overheid in voldoende mate geborgd.

De expertgroep heeft eerder wel opgemerkt dat decentrale overheden onvoldoende vertegenwoordigd zijn. Deze opmerking werd echter gemaakt met het oog op de ontwikkeling van de DR standaard en is minder relevant voor de ontwikkeling en het beheer van JC-BWB.

3.2.5.4 *Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?*

Ja, vanuit het Juriconnect platform zijn in zowel de werkgroepen als de stuurgroep gebruikers, leveranciers, adviseurs en wetenschappers vertegenwoordigd.

3.2.5.5 *Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?*

Ja, de ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn goed ingericht waardoor er geen risico's verbonden zijn aan het onthouden van aanvullende toetsing bij aanmelding van nieuwe versies.

3.2.6 *Conclusie criteria 'Open standaardisatieproces'*

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat voldaan wordt aan het criterium Open Standaardisatieproces: de documentatie is

⁶ Verslag Stuurgroep Juriconnect - 20 september 2013
(<http://www.juriconnect.nl/organisatie.asp?subpagina=verslagen>)

vrij beschikbaar, het intellectueel eigendomsrecht is voor eenieder beschikbaar, inspraak en de mogelijkheid tot bezwaar zijn goed geregeld, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Dit blijft ongewijzigd. Daarnaast is de beheerdocumentatie inmiddels ook geformaliseerd, waardoor de beheerorganisatie voldoet aan de criteria van 'uitstekend beheerproces'.

3.3 Draagvlak

Definitie: Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben bij het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard.

3.3.1 Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?

3.3.1.1 *Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?*
Ja, onder andere de volgende leveranciers (juridische uitgevers) hebben JC-BWB geïmplementeerd: Kluwer, Sdu en Reed Business.

3.3.1.2 *Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?*

Nee, momenteel zijn er geen voorzieningen of tooling beschikbaar om compliance aan JC-BWB te bepalen. Ook zijn er geen dienstverleners die een dergelijke toets kunnen uitvoeren.

3.3.1.3 *Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn?*

Ja, er zijn geen aanvullende standaardisatieafspraken noodzakelijk voor het gebruik van de standaard.

3.3.1.4 *Zijn er referentieprofielen van de standaard aanwezig en zijn deze referentieprofielen vrij te gebruiken?*

Nee, er zijn geen referentieprofielen van de standaard.

3.3.2 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

3.3.2.1 *Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?*
Ja, alle partijen die deelnemen in het Juriconnect-platform hebben zich aan JC-BWB geïmplementeerd en hebben deze in vorige versies 1.2 en 1.3 geïmplementeerd. De in versie 1.3.1 geïntroduceerde uitbreidingen zijn door KOOP inmiddels geïmplementeerd in het Basiswettenbestand en worden ondersteund door Linked Data Overheid.⁷

De standaard wordt ondersteund door het Platform Open Commentaren, een initiatief van de advocatuur en de rechtswetenschap om commentaren op wetgeving en uitspraken vrij toegankelijk online te plaatsen. Er zijn momenteel meerdere leveranciers actief: (grote) juridische uitgevers, waaronder Kluwer, Sdu en Reed Business.

3.3.2.2 *Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische*

⁷ Zie: <http://koop.overheid.nl/producten/bwb/verwijzen>

werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?

Ja, zie het antwoord bij 3.3.2.1.

3.3.2.3 *Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?*

Ja, de uitbreidingen op de standaard in versie 1.3.1 zijn beperkt en zijn backwards compatible met versie 1.3.

3.3.2.4 *Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?*

Ja, zie het antwoord bij 3.3.2.1.

3.3.3 *Conclusie criteria 'Draagvlak'*

Reeds bij de toetsing van JC-BWB versie 1.3 is geconcludeerd dat er voldoende draagvlak is voor de standaard. Dit is ongewijzigd. Alle partijen die deelnemen in het Juriconnect-platform hebben zich aan JC-BWB gecommitteerd en hebben deze in vorige versies 1.2 en 1.3 geïmplementeerd. De in versie 1.3.1 geïntroduceerde uitbreidingen zijn door KOOP inmiddels geïmplementeerd in het Basiswettenbestand

Er is geen voorziening om de conformiteit van een implementatie aan de standaard te toetsen.

3.4 Opname bevordert adoptie

Definitie: De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Er zijn twee lijsten: de lijst met gangbare standaarden en de lijst voor 'pas toe of leg uit'. Deze laatste lijst is bedoeld om standaarden een extra stimulans te geven wanneer:

1. Hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
2. Opname bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'pas toe of leg uit' regime.

De lijst met gangbare standaarden vormt een referentie voor standaarden die veel gebruikt worden. Als standaarden voldoen aan enkele basisvoorwaarden (voor o.a. openheid), er is geen discussie over en de standaarden worden breed gebruikt, dan vindt opname op die lijst plaats.

3.4.1 *Is de "pas toe of leg uit"-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Ja, versie 1.3.1 van JC-BWB is aangemeld als standaard met 'pas toe of leg uit'-verplichting. De 'pas toe of leg uit'-verplichting is reeds van toepassing op JC-BWB versie 1.3.

Opname van de nieuwe versie helpt overheden om bekend te worden met (deze versie van) JC-BWB en deze in te zetten. In de praktijk blijkt er door overheden in veel gevallen nog een eigen invulling te worden gegeven aan het toepassingsgebied.

JC-BWB blijft een extra duwtje in de rug nodig hebben en plaatsing op de lijst met aanbevolen standaarden ligt daarom minder voor de hand.

3.4.2 *Is de lijst met aanbevolen open standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Nee, zie het antwoord bij 3.4.1.

3.4.3 *Conclusie criteria 'Opname bevordert adoptie'*

JC-BWB is aangemeld als standaard met 'pas toe of leg uit'-verplichting. De 'pas toe of leg uit'-verplichting is reeds van toepassing op de standaard (versie 1.3).

Opname van de nieuwe versie helpt overheden om bekend te worden met (deze versie van) de BWB-standaard en deze in te zetten. In de praktijk blijkt er door overheden in veel gevallen nog een eigen invulling te worden gegeven aan het toepassingsgebied.

De BWB-standaard blijft een extra duwtje in de rug nodig hebben en plaatsing op de lijst met aanbevolen standaarden ligt daarom minder voor de hand.

3.5 Adoptieactiviteiten

Definitie: Gebruik van de standaard is het einddoel van het Forum en College. Plaatsing op de lijsten is hiervoor een goede stap, maar voor het daadwerkelijk adopteren (implementeren en gebruiken) van de standaard is vaak aanvullende actie benodigd. Aanvullend kan Forum Standaardisatie dan ook bijdragen aan adoptie van de standaard door het actief inzetten van adoptie-instrumenten of ondersteunende acties. Welke kansen zijn er om de adoptie te versnellen en welke drempels bestaan er die de adoptie van de standaard hinderen?

De expertgroep doet het Nationaal Beraad de aanbeveling om bij de opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' ten aanzien van de adoptie van versie 1.3.1 van de Juriconnect-standaard BWB de volgende oproepen te doen:

- Partijen die nu de Juriconnect-standaard BWB gebruiken worden opgeroepen om de standaard verder te implementeren en voorbeelden te publiceren hoe de standaard kan worden gebruikt.
- Juriconnect en KOOP worden opgeroepen om de link-maker⁸ van KOOP zichtbaarder te maken op de websites van Juriconnect en KOOP.
- Juriconnect wordt opgeroepen om in begrijpelijke taal uit te leggen voor wie de standaard bedoeld is, hoe de standaard werkt, en hoe je deze kan toepassen.
- Juriconnect wordt opgeroepen om te communiceren over de standaard met partijen die deze zouden kunnen gebruiken.

⁸ Zie: <http://linkeddata.overheid.nl/front/portal/linktool-bwb>